

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI

STEYENLER (DAVACI) : YAZICIK BELEDİYE BAŞKANLIĞI
VEKİL : AV. SMAIL HAKKI ATAL / *e-tebligat*

KARŞI TARAFA (DAVALI) : MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ / ANKARA
VEKİL : AV. ÖZAL ÇOMAKLI / *e-tebligat*

MÜDAHİL : CEMİL BENLİ (Davalı)
VEKİL : AV. MURAT ENER / *e-tebligat*

STEMİN ÖZETİ : Davacı tarafından, Tokat ili, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan (müdahil) Cemil BENLİ uhdesindeki 202001526 ruhsat ve 3167588 seri numaralı IV. Grup (a) Bentonit Ocağı maden ruhsat sahasına 04/10/2024 tarihinden 04/10/2034 tarihine kadar geçerli olmak üzere 10 (on) yıl süreli olarak verilen **maden işletme ruhsatının**; hukuka aykırı olduğu, dava konusu ruhsatın 26/05/2025 tarihinde belde yapılan Halkın Katılımı Toplantısıyla iptal edildiği, ruhsat sahasının içi ve çevresinin yaz döneminde belde sakinlerinin yoğun olarak ziyaret ettiği alanları içerdiği, yapılacak olan maden ocağının içme suyunun kaynağı olan havzaya zarar verecek riskler taşıdığı, ruhsat sahasında BERN Sözleşmesi kapsamında koruma altına alınan türler bulunmakta olup Anayasanın 90/5. maddesine göre "uluslararası sözleşmelerin öncelikli uygulanma zorunluluğu" olduğundan dava konusu ruhsatın iptali gerektiği, madencilik faaliyetlerinin amaç kısmı, yol genişletme ve toz emisyonu yoluyla orman vejetasyonunu doğrudan tehdit ettiği, ruhsat sahasında tespit edilen bitkilerden birçokunun alternatif tıp ve geleneksel kullanım açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu, madencilik faaliyetlerinin bu bitkilerin habitatlarını tahrip ederek veya toz emisyonu yoluyla tozla mücadele süreçlerini engelleyerek popülasyonlarını azaltabileceği, Bentonit madeni ocağı projesinin flora ve biyoçeşitlilik üzerinde çok yönlü olumsuz etkiler yaratma potansiyeline sahip olduğu, ruhsat bölgesinin sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik yapısını bozup halk sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olacağı, ruhsat sahasında mülkiyet izinlerinin alınmadığı, açık işletme yöntemi ile çalıştırılması planlanan ruhsat sahasının heyelan riski taşıdığı, Yeşilirmak Havzası bazında kümülatif etki analizi yapılmadan ruhsat verildiği ileri sürülerek iptali ve yürütülmenin durdurulması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usule yönelik olarak; dava konusu işletimde menfaat ihlali artı gerçekleşmediğinden davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği, davanın süresizliği nedeniyle de reddi gerektiği, esasa yönelik olarak; davacı tarafından dava dilekçesinde belirtilen hususların ÇED sürecine ilişkin iddialar olduğu, henüz verilmemiş olan ÇED kararı ve süreci ile ilgili Genel Müdürlüğün bir tasarrufunun bulunmadığı, bir başka ifadeyle davacı tarafından ileri sürülen bu iddiaların maden sahalarına ilişkin olarak düzenlenen işletme ruhsatı sürecinde değerlendirilmesi gereken durumlar olmadığı, bu iddiaların işletme ruhsatı düzenlendikten sonra özellikle ÇED kararı alınması sürecinde konusuna göre ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının de değerlendirilmesi gerektiği, maden sahasına ilişkin olarak verilen işletme ruhsatı ile işletme izin belgesinin birbirlerinden farklı belgeler olup, işletme ruhsatının; ruhsat sahasında madencilik faaliyetinde bulunma yetkisi vermediği, ruhsat sahasında faaliyette bulunabilmesi için işletme

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2025/716

izninin alınmasının zorunlu olduğu, dava konusu ruhsat ile yapılacak faaliyetlerin çevre ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olduğuna dair somut bir veri bulunmadığı, i lemin hukuka uygun olduğu ileri sürülerek davanın ve yürütmeyi durdurma talebinin reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHAL D L EKÇESİNİN ÖZETİ : Davacının i bu davayı açmakta hukuki bir yararının olmadığı, bu kapsamda davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği, yine davanın süresizliği nedeniyle de reddi gerektiği, maden ruhsatının hangi hallerde iptal edilebileceğinin 3213 Kanunda sınırlı şekilde sayıldığı, dava dilekçesinde yer alan iddiaların hiçbirinin anılan Kanundaki iptal nedenleri ile örtümediği, davacının i letme ruhsatının hukuka aykırılığı hususunda iddia ettiği durumların tamamının projenin ÇED a masasına yönelik hususlar olduğu, ancak dava konusu ruhsat ile ilgili olarak henüz ÇED ba vurusu konusunda olumlu ya da olumsuz bir karar verilmediği, i lemin hukuka uygun olduğu belirtilmiştir.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Tokat dare Mahkemesi'nce, davalı idarenin usule yönelik itirazları yerinde görülmemekle ve dava dosyası yürütmenin durdurulması istemi yönünden incelenerek i in gereği görülmüştür:

Dava, davacı tarafından, Tokat ili, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan (müdahil) Cemil BENL uhdesindeki 202001526 ruhsat ve 3167588 seri numaralı IV. Grup (a) Bentonit Ocakları maden ruhsat sahasına 04/10/2024 tarihinden 04/10/2034 tarihine kadar geçerli olmak üzere 10 (on) yıl süreli şekilde verilen maden i letme ruhsatının iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Yürütmenin durdurulması" başlıklı 27. maddesinin 2. fıkrasında "Danıştay veya idari mahkemeler, idari i lemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari i lemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler." hükmüne yer verilmiştir.

Anayasanın 168. maddesinde; "Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve i letilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelki ilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve i letmesinin, Devletin gerçek ve tüzelki ilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelki iler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelki ilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir." hükmü amirdir.

15/6/1985 tarih ve 18785 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren **3213 Sayılı Maden Kanunu'nun** "Tanımlar" başlıklı **3. maddesinde;** "Arama Ruhsatı: Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi. İletme Ruhsatı: İletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi. İletme izni: Bir madenin i letmeye alınabilmesi için izin." şeklinde tanımlanmış olup, "İlk müracaat ve ruhsatlandırma" başlıklı **16. maddesinin 1. fıkrasında;** IV. grup madenlerin arama ruhsatı ile aranacağı, **5. fıkrasında;** Genel Müdürlüğe, IV. grup madenler için 2000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı müracaatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

Aynı Kanunun "Madencilik faaliyetlerinde izinler" başlıklı **7. maddesinde**; "Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel etkileri, emirle me ve benzeri hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda kazanılmış haklar korunmak kaydıyla, ilgili kurumların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından kısıtlama getirilebilir. İlk müracaat veya ihale yolu ile yapılacak ruhsatlandırmalarda müracaatın yapıldığı alanlar diğer kanunlar ile getirilen kısıtlamalar gözönüne alınarak Bakanlıkça ruhsat müracaatına kapatılabilir. Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır. Bu Kanun dışında madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak her türlü kısıtlama ancak kanun ile düzenlenir...(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Devlet ormanları içinde yapılacak maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için zorunlu ve ruhsat süresine başlı olarak yapılan geçici tesislere 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre izin verilir... (Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Madencilik faaliyeti yapılan alanların, izne tabi alan olmaları halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Ancak, Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi alan haline gelmesi durumunda ilgili kanunların öngördükleri yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Diğer kanunlara göre izne tabi alanlar, Genel Müdürlüğün görüşü alınarak belirlenir...Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütülür." hükmüne, "İlk müracaat ve ruhsatlandırma" başlıklı **16. maddesinde**; "II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topoğrafik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için Genel Müdürlüğe doğrudan yapılır. Talep edilen alanın müsait olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve iki ay içinde ön inceleme raporu, arama dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin verilmesi, ruhsat bedelinin yatırılması hâlinde arama ruhsatı verilir. Ruhsat bedelinin yatırılmaması ve bu belgelerin tamamlanmaması durumunda bu alanlar başka bir işletme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir. II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için yapılan müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sahi olan alanların ayrı alanlar ekinde olması durumunda, müracaat sahibinin talebi hâlinde bu alanlardan her birine ayrı ayrı ruhsat verilir. Ruhsatı alınmayan alanlar başka bir işletme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir." hükmüne, "Arama faaliyeti" başlıklı **17. maddesinde**; "Arama ruhsatının düzenlenmesinden sonraki ilk bir yıl ön arama dönemidir. Ön arama süresi sonuna kadar, asgari faaliyetlerin tamamlandığını ve bu faaliyetlere ilişkin yatırım harcamalarını gösteren ön arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Bu süre içinde raporun verilmemesi hâlinde 20.000 TL idari para cezası verilir. Genel Müdürlüğe verilen raporların veya yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren eksikliklerin bu sürede tamamlanmaması veya verilen raporların ya da yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde de 20.000 TL idari para cezası verilir. Arama ruhsatı, IV. Grup madenlerde iki yıl, diğer gruplarda bir yıl olmak üzere genel arama dönemine hak sahi lar. Genel arama dönemi süresi sonuna kadar maden arama projesinde belirtilen maden kaynağına ilişkin bilgilerin ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını da gösteren genel arama faaliyet raporunun verilmesi

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

zorunludur. Genel arama dönemi sonuna kadar ön arama ve genel arama faaliyet raporları ile yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin Genel Müdürlü e verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir. Genel Müdürlü e verilen ön arama ve genel arama raporlarının veya yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde 20.000 TL idari para cezası verilir ve eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebli tarihinden itibaren eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması veya verilen ön arama ve genel arama faaliyet raporları ile yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması halinde arama ruhsatı iptal edilir. İlgili mevzuat kapsamında di er kurumların, ruhsat sahibinin gerekli izinlere ili kin ba vurusunu olumsuz sonuçlandırması veya bu izinlerin ruhsat sahibinden kaynaklanan nedenlerle alınmaması halinde arama ruhsatı iptal edilir. Bu fıkradaki yükümlülükleri yerine getirilen arama ruhsatı, IV. Grup madenlerde dört yıl detay arama dönemine hak sa lar. II. Grup (b) bendi, III. ve V. Grup ruhsatlarda ise genel arama dönemi sonuna kadar i letme ruhsat talebinde bulunulmaması halinde ruhsat iptal edilir. Arama dönemlerinin süresinden önce tamamlanması hâlinde dönem sonu beklenmeden sonraki a amalara geçilebilir. Arama dönemleri ile ilgili proje, arama faaliyet raporları ve di er belgeler yetkilendirilmi tüzel ki ilerce hazırlanır. Detay arama dönemi sonuna kadar görünür maden kayna ına ili kin bilgilerin ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ili kin yatırım harcamalarını gösteren detay arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. IV. Grup maden ruhsatlarında detay arama dönemi sonuna kadar Genel Müdürlü e verilen raporların ve yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması halinde eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebli tarihinden itibaren eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması veya verilen raporların ve yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde ya da arama ruhsat süresi sonuna kadar i letme ruhsat talebinde bulunulmaması durumunda ruhsat iptal edilir. IV. Grup (b), (c) ve (ç) bendi maden arama ruhsatlarında detay arama dönemini takiben fizibilite çalı malarına ihtiyaç duyularak gerekçesi ile birlikte Genel Müdürlü e müracaatta bulunmaları ve talebin uygun bulunması hâlinde, detay arama dönemi sonrasında iki yıllık bir fizibilite dönemine hak sa lar. ki yıllık süre sonuna kadar fizibilite raporunun verilmesi zorunludur. Fizibilite döneminin sonuna kadar Genel Müdürlü e verilen fizibilite raporunun uygun bulunmaması hâlinde eksikliklerinin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebli tarihinden sonra eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması hâlinde ya da arama ruhsat süresi sonuna kadar i letme ruhsat talebinde bulunulmaması durumunda ruhsat iptal edilir. Bu dönemde detay arama dönemi ruhsat bedelinin iki katı tutarında ruhsat bedeli alınır. Arama döneminde teknolojik ara tırma, geli tirme, pilot çalı malar ve pazar ara tırmaları yapmak üzere arama faaliyet raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılırken zorunlu olarak çıkan madenden numune alınmasına ve sevk edilmesine izin verilebilir. Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık i lemleri içeren faaliyetler için çevresel etki de erlendirmesi kararı aranmaz." hükmüne, **47. maddesinin 1.fıkrasında;** "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlü ü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, Kurumun yürüttü ü bir projeye ba lı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. Üçüncü ki ilere ait ruhsatlı alanlarda yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda buldu u aynı grup madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. Bu alanlar içinde arama ruhsatını aldı ı di er grup madenler, ruhsat süresi sonunda Genel Müdürlük tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. letme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır." hükmüne, **5. fıkrasında**; "Bakanlık tarafından, ruhsat müracaatlarına kapatılan alanlar ile havza ve ku ak madencili ini geli tirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak için herhangi bir sebeple hükümden dü mü , terk edilmi veya taksir edilmi alanlarda, Bakanlıkça da gerekli görüldü ü takdirde Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlü üne arama faaliyeti yaptırılmak gayesiyle ruhsat verilir. letilebilecek maden varlı ının belirlenmesi halinde, bu alanlardan ruhsat müracaatına kapatılan alanlardaki madenlerin i letilmesi için Bakanlar Kurulu kararı, di er alanlar için ise bu madde ve 30 uncu madde hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından ihale edilir." düzenlemesine yer verilmi tir.

11/12/2022 tarih ve 32040 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan **Maden Yönetmeli inin** "Arama ruhsatı müracaatı ve de erlendirilmesi" ba lıklı **9. maddesinde**; "(1) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için arama ruhsat müracaatı, i letme ruhsat taban bedeli yatırılarak Ek-6'da yer alan taahhütname ve Ek-5'te örne i verilmi dilekçe ile üç nüsha halinde Genel Müdürlü e do rudan veya Genel Müdürlük internet sayfasında yayımlanan müracaat formu ile elektronik ortamda yapılır. (2) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenlerde, arama ruhsatı almak için müracaat edilen alan, altındaki mevcut haklar dikkate alınarak de erlendirilir. Talep edilen alanın hak sa lamaya müsait olan kısmına ait bilgileri içeren belge müracaat tarihinde müracaat edene verilir. Ayrıca sonuçlar, Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir. Sonuç ile ilgili olarak müracaat sahibine ayrıca yazılı bir tebligat yapılmaz." hükmü, "Arama dönemi ve faaliyetleri" ba lıklı **15. maddesinde**; "(1) Arama faaliyetleri, II. Grup (b) bendi, III., IV. ve V. Grup madenler için arama ruhsatı alınarak yapılır. (2) Arama faaliyet dönemi; sırasıyla ön arama, genel arama, detay arama ve uygun bulunması halinde fizibilite dönemlerinden olu ur. (3) Arama ruhsatı sahipleri, her bir arama dönemine ait faaliyet raporunu hazırlayarak Genel Müdürlü e süresi içerisinde vermek zorundadır..." hükmü, "II. Grup (b) bendi, III., IV. ve V. Grup i letme ruhsatı için müracaat" ba lıklı **23. maddesinde**; "(1) Arama ruhsat süresi sonuna kadar arama faaliyetlerine ait arama dönemleri ile ilgili yeterlilik artlarının yerine getirilmesi gerekir. Kanununun 17 nci maddesine göre hazırlanmı II. Grup (b) bendi, III. Grup ve V. Grup madenler için genel arama faaliyet raporunun, IV. Grup madenler için ise detay arama faaliyet raporunun, IV. Grup (b), (c) ve (ç) bendi maden arama ruhsatlarında fizibilite döneminin kullanılması halinde Ek-23'e uygun fizibilite raporunun, YTK tarafından maden mühendisinin sorumlulu unda Ek-13'e göre hazırlanan i letme projesinin verilmesi ve 20 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen di er yükümlülüklerin yerine getirilmesi halinde i letme ruhsat talebinde bulunulabilir. letme projesinin ruhsat/hak sahibi veya kanuni vekilince ve YTK tarafından imzalanması zorunludur. Bu fıkrada sayılan arama faaliyet ve fizibilite raporları, arama ruhsat dönemi içinde i letme projesinden ayrı olarak da verilebilir." hükmü, "II. Grup (b) bendi, III., IV. ve V. Grup madenlere ili kin i letme ruhsatı taleplerinin de erlendirilmesi" ba lıklı **24. maddesinde de**; "(1) Arama faaliyeti sonrası görünür ve muhtemel rezerv sınırlarının ve büyüklü ünün tespit edilebilmesi için madenin tenör/kalite da ılımı, madenin cinsine göre cevher damar kalınlıkları, kömür için kalori de eri, mermer için üretim kapasitesi, su ve gazların konsantrasyonu, debisi, kapasitesi belirlenir. letme projesinin hazırlanmasında kullanılacak verilerin belirlenebilmesi için gerekli aramaların yapılmı olması ve bu faaliyetlerin rezerv bilgilerini içeren II. Grup (b) bendi ve III. Gruplar için hazırlanmı genel arama faaliyet raporu ve IV. Gruplar için ise detay arama faaliyet raporu veya fizibilite raporu ile belgelenmesi zorunludur..." hükmü yer almaktadır.

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

Dava dosyasının incelenmesinden; Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan 1913,88 hektarlık alan için (müdahil) Cemil BENL tarafından arama ruhsatı düzenlenmesinin talep edildiği, anılan talebin Maden ve Petrol İleri Genel Müdürlüğü'nce uygun görüldüğü ve (müdahil) Cemil BENL adına Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde ön arama dönemi 1 yıl, genel arama dönemi 2 yıl ve detay arama dönemi 4 yıl olacak şekilde 20/11/2020-20/11/2027 tarihleri arasında geçerli olacak şekilde maden arama ruhsatı düzenlendiği, arama ruhsatından sonra Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan Sicil:202001526 sayılı IV. Grup (a) Bentonit Detay Arama Dönemi ruhsat sahası ile ilgili olarak Cemil BENL tarafından idareden maden işletme ruhsatı verilmesinin talep edildiği, bu talebin de uygun görülmesi üzerine Maden ve Petrol İleri Genel Müdürlüğü'nce müdahil Cemil BENL adına 04/10/2024 tarihinden 04/10/2034 tarihine kadar geçerli olmak üzere 10 (on) yıl süreli maden işletme ruhsatı düzenlendiği, söz konusu 202001526 ruhsat ve 3167588 seri im numaralı "maden işletme ruhsatının" iptali istemiyle bakılmakta olan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümünün hukuki ve teknik bilgiyi gerektirmesi sebebiyle, Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan (müdahil) Cemil BENL uhdesindeki 202001526 ruhsat ve 3167588 seri im numaralı IV. Grup (a) Bentonit Ocağı maden ruhsat sahasına 04/10/2024 tarihinden 04/10/2034 tarihine kadar geçerli olmak üzere 10 (on) yıl süreli maden işletme ruhsatı ile ilgili olarak, maden sahasındaki durumun işletme ruhsatının iptalini gerektirip gerektirmediği hususunun tespiti amacıyla Mahkememizin 04/08/2025 tarihli ara kararıyla mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verildiği, ruhsatın bulunduğu alanda 03/10/2025 tarihinde icra edilen keşif sonrası Harita Yüksek Mühendisi Kemal ÇELİK, Maden Mühendisi Ali YAZICIOĞLU, Orman Yüksek Mühendisi Uzay KARAHALIL, Çevre Yüksek Mühendisi Hikmet TARAKCI ve Ziraat Mühendisi Coşkun KUTUROĞLU tarafından hazırlanarak Mahkememize sunulan 24/11/2025 kayıt tarihli bilirkişi raporunda **özetle,** "...

4.1. Proje Alanının Konumu ve Harita Mühendisliği Bakımından Değerlendirilmesi

Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Köyü'nde "202001526 ruhsat numaralı IV. GRUP (a) Bentonit Ocağı" projesi yapılması planlanmaktadır. Ruhsat alanı 1.913,88 ha olup, söz konusu alan içerisinde 3 adet poligonlu olacak şekilde 513,64 ha (ÇED) alanı belirlenmiştir. Bu alanlar içerisinde 9 adet ocak alanı belirlenmiş olup, toplam alanı 448.48 ha'dır. Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli H38 nolu paftada kalmaktadır. Çevre Düzeni Planı'na göre; proje alanı orman alanları ve marjinal tarım alanları üzerinde kalmaktadır. Proje sahası; Niksar İlçesinin kuzeybatı ucu yaklaşık 17 km güneydoğusunda ve Tokat İl merkezinin ise kuzeybatı ucu yaklaşık 46 km kuzeydoğusunda yer almaktadır. Proje alanına en yakın karayolu E80 Amasya-Erzurum yolu olup söz konusu yolun proje alanına uzaklığı yaklaşık 2.000 m'dir. Proje alanına ulaşım için mevcutta bulunan yollar kullanılacak olup, herhangi bir yeni yol açılmayacaktır. Ruhsat alanı içerisinde ise Asar Köyü, Yazıcık Köyü ve Dağüstü Köyü bulunmaktadır. Ruhsat alanının ortasında Yazıcık köyü yer almaktadır. Onun dışında ruhsat alanına en yakın yerleşim yeri sahanın yaklaşık 1200 m batısında bulunan Kuyucak köyüdür. Davaya konu edilen Bentonit Ocağı proje sahası daha çok Yazıcık Köyü mahallelerindeki yerleşim alanlarının civarındaki boşluklara denk gelmektedir.

4.2. Proje Alanının Maden Mühendisli i Bakımından De erlendirilmesi

Davaya konu alanda; Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Köyü'nde CEM L BENL tarafından "202001526 RUHSAT NUMARALI IV. GRUP (a) BENTON T OCA I" projesi yapılması planlanmaktadır. Toplam 1913,88 ha olan ruhsat alanı içerisinde toplam ÇED alanı 513,64 ha olarak belirlenmiştir. Dava konusu alanda üretim açık ocak üretim yöntemi uygulanacaktır, hidrolik ekskavatör ile sökülmesi, herhangi bir patlatma yöntemi yapılmayacaktır bilgisiye yer verilmiştir.

Ocak tasarımında basamak yüksekliği ortalama 10 m alınacaktır, malzeme kalınlığı ortalama 20 m olacaktır, 2 kademe eğimde çalışılacaktır, basamak genişliğinin 8 m ve basamak eğiminin 70 derece civarında olacaktır ifade edilmiştir. ÇED Başvuru Dosyası (sayfa 184)'te genel eğim açısı 45 derece verilmiş olup, dosyada çelik kilitli genel eğim bilgisi mevcuttur.

ÇED Başvuru Dosyası'nda "Açık işletmelerde yaşanan en büyük problemlerden biri eğim duraylılığının sağlanmasıdır. Ocak alanı dere içerisinde olmadığı için herhangi bir eğim duraylılığı sorunu yaşanmayacaktır." ifadesi kullanılmakla birlikte, eğim duraylılığı sorunu ocağın dere içinde olup olmadığına bağlıdır. Bunun belirlenmesi için eğim duraylılığı analizi yapılmalıdır. Ayrıca "söz konusu faaliyette genel eğim açısı 70 derece olarak düşünülmektedir" ifadesi de teknik bilgi ve analize uygun değildir. Genel eğim açısı belirlenebilen veya düşünülen bir parametre olmayıp, ocak tasarım parametreleri sonucunda geometrik olarak hesaplanması gereken bir değerdir.

Yapılan hesaplama sonucunda, genel eğim açısı, ÇED Başvuru Dosyası'nda verilen parametrelere göre 52,62 derece olarak hesaplanmaktadır. Bu oran yüksek olup, kaya ortamına göre dayanımı daha az olan ve eğim potansiyeli yüksek olan killi zeminler için risk oluşturacaktır.

Dava dosyasına ait ÇED Başvuru Dosyası içerisinde bentonit malzemesine göre yapılmış jeoteknik analiz bulunmamaktadır. Bu sebeple oluşturulacak olan eğimin güvenli olup olmadığını analiz olarak ortaya koymak için literatürden yararlanılmıştır. Bentonit madeni olarak ifade edilen malzeme killi zemin grubunda olup, kaya ortamına göre kohezyon ve içsel sürtünme açısı oldukça düşüktür. Eğim duraylılığı analizi için kohezyon değeri 30 kPa, içsel sürtünme açısı 30 derece ve birim ağırlık 22.5 kN/m³ olarak alınmıştır.

Killerin su tutuculuğu ve eğim potansiyeli yüksek olduğundan dolayı, dairesel yenilme analizinde hem susuz (kuru ortam) hem de suya doygun ortam için analiz yapılmıştır. Kuru ortam için elde edilen güvenlik katsayısı değeri eğim güvenlik sınırı olan FoS=1 değerinin üstünde olmakla birlikte, kalıcı eğimler için bu değer 1.3 değeri üzerinde olması gerekmektedir. Suya doygun ortam için ise güvenlik katsayısı FoS= 0.9 (1 in altında) olup eğimler güvensiz olacaktır, yani eğim yenilmesi gerçekleşebilecektir. Bu durumun ortaya çıkarılması için jeoteknik, kaya mekaniği, yerleşim ve eğim duraylılık analizlerinin dava konusu alana ait malzeme ile yapılması ve somutlaştırılması gerekmektedir. Bu haliyle ÇED Başvuru Dosyası eksik bilgiler içermekte olup, dosyaya ait bilgiler yetersiz düzeydedir.

4.3. Proje Alanının Çevre Mühendisli i Bakımından De erlendirilmesi

... Benzersiz özelliklere sahip bir kilit türü olan bentonit, çeşitli endüstriyel, tarımsal ve inşaat uygulamalarında giderek daha popüler bir malzeme haline gelmiştir. Ancak kullanımı arttıkça, bentonitin çevre üzerindeki etkisi konusunda endişeler de ortaya çıkmaya başlamıştır. Bentonit, eğim sıvıları emme özelliğiyle bilinen, oldukça plastik bir kildir ve bu özelliği onu kedi kumu, kozmetik ve ilaç gibi ürünlerde etkili bir bileşen haline getirir. Ayrıca tarımda toprak iyileştirici ve gübre olarak, ayrıca toprak balmumu ve stabilize etme özelliği nedeniyle inşaat ve

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

in aat mühendisli i projelerinde de kullanılır. Ancak bentonitin yaygın kullanımı, çevre üzerindeki potansiyel etkileri konusunda endi elere yol açmı tır. Bentonitin madencili i ve i lenmesi toksik gazların salınmasına neden olabilir. Aynı zamanda, tarım ve in aatta kullanımı toprak bozulmasına ve yeraltı ve yüzey sularının kirlenmesine yol açabilir.

... Birçok faydasına ra men, bentonit madencili i olumsuz çevresel etkilere de yol açabilir. Bentonit madencili i süreci, hava kirlili ine katkıda bulunabilen kükürt dioksit ve azot oksitler gibi toksik gazların salınmasına neden olabilir. Ayrıca, bentonitin topraktan çıkarılması do al ekosistemi bozabilir ve toprak erozyonuna neden olabilir.

Ocaklarda Meydana Gelebilecek Toz Emisyonu

Planlanan proje kapsamında i letme a amasında hem üst örtü tabakasının kaldırılması hem de bentonit malzemesinin kazı, yükleme, bo altma ve nakliyesi sırasında toz olu umları meydana gelecektir. Cemil BENL uhdesindeki 202001526 ruhsat ve 3167588 eri im numaralı IV. Grup (a) Bentonit Oca ının rutsat alanı 1.913,88 hektardır. Bu alan içinde ise 3 adet poligon olmak üzere 513,64 ha ÇED alanı belirlendi i ve ocak sahalarından yılda 250.000 ton bentonit malzemesinin alınaca ı dava dosyasından anla ılmaktadır. Arazi hazırlanması a amasında kaldırılacak bitkisel topra ın ba ka bir alanda depolanması sırasında toz olu umu meydana gelecektir. Bu a amalardan meydana gelen toz emisyonlarının üretim miktarı, çalı ma alanının geni li i, i in kapasitesi gibi çe itli faktörlere ba ılı olacaktır.

Bentonitin topraktan çıkarılması i lemi, toz ve partikül madde salınımı nedeniyle çevredeki ekosistemi bozarak toprak erozyonuna, habitat kaybına ve hava kirlili ine neden olabilmektedir. Maden ocaklarında olu an toz, en önemli çevresel ve sa lık sorunlarından biridir. Madencilik faaliyetlerinin her a amasında (patlatma, kazı, yükleme, ta ıma, kırma ve eleme) ortaya çıkan bu tozlar, hem çalı anları hem de çevre ekosistemlerini ve yakın yerle im yerlerini olumsuz etkiler.

Kazı, ta ıma, patlatma ve kırma-eleme i lemleri sırasında yayılan yo un toz (ince partiküller) hava kalitesini dü ürür. Tozlar, çevredeki bitkilerin solunum ve fotosentezini engelleyerek zarar verir ve insanlarda solunum yolu hastalıklarına neden olur. Ocak faaliyetleri, özellikle kuru ve rüzgârlı havalarda yo un toz kirlili ine neden olur. Bu tozlar, çevredeki bitki örtüsüne bölgede ya ayan insanların solunum yolu hastalıklarına yakalanma riskini artırır. Bazı bentonit türlerinin (örne in volkanik tuf veya ignimbrit kaynaklı) kanserojen olabilen eriyonit minerali içermeye riski de bulunmaktadır.

Dava konusu bentonit oca ı gibi faaliyetlerin i letmeye geçirilmesinde ÇED Raporları hazırlanmakta ve Çevre, ehircilik ve klim De i ikli i Bakanlı ınca da ÇED Olumlu belgesi alındıktan sonra faaliyete ba lanılmaktadır. Hazırlanan ÇED Raporunda oca ın toz emisyonlarından ötürü çevre ve insan sa lı ına kar ılı olu turuaca ı olumsuz senaryolar de erlendirilmek zorundadır. Ocaklardan kaynaklanacak toz emisyonları için toz modelleme hesaplaması yapılarak gerek yöre halkı gerekse tarım ve hayvancılık üzerindeki etkileri bilinmelidir. Ayrıca hesaplanan bu toz emisyonlarının i letme sırasında ölçülerek/belirlenerek teorik de erlerle kar ıla tırmalarının gerçek düzeylerin de erlendirilebilmesi adına uygun-gerekli olaca ı bilinmektedir. Yerinde yapılacak ölçümlerin teorik de erlerden daha fazla olması da kuvvetle muhtemeldir. Toz emisyonlarının bölgedeki tüm yönlerdeki yerle imler için i letme a amalarında antiye artları ve iklim ko ulları dikkate alındı ında, çevre ve insan sa lı ı açısından olumsuz etkileri katlanılabılır seviyelerden yüksek olaca ı kanaati olu maktadır.

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

Bunun yanı sıra ocakların buldukları alanlar yerle im yerleriyle iç içe ve da ınık konumda bulunmaları i letme ko ullarını da olumsuz etkileyebilmektedir. ÇED alanı farklı ocaktan olu tu undan çevresel etki alanı da büyük olacaktır. letmeden kaynaklı tozlar hava kalitesini bozarak çevre ve insan sa lı ını bozacak zararlar olu turmaktadır. Özellikle toz yayımından kaynaklı bitkilerin hayati faaliyetlerinin ba ında gelen fotosentez üzerine etki yaparak, fotosentez oranında azalma veya durma meydana gelmekte, bitkilerin metabolik faaliyetleri sekteye u ramakta veya durdurmaktadır. Bitkilere verdi i zarar yanında di er canlılar da olumsuz etkilenmektedir.

Dava konusu IV. Grup (a) Bentonit Ocak alanlarının yakın çevresinde nilüfer bitkilerinin yo un olarak bulundu u Hacı Gölü yer almaktadır. Bu göl ve di er su kaynakları açısından oca ın i letilmesiyle birlikte muhtemel toz-su kayna ı etkileri olu acaktır. Bentonit oca ı faaliyetleri sırasında kazı, ta ıma, yükleme, stoklama ve eleme i lemleri nedeniyle yüksek miktarda toz emisyonu (PM10, PM2.5) olu ması beklenmektedir. Bu tozlar, ince partikül boyutlu (ço unlukla <75 mikron) olduklarından, rüzgâr erozyonuyla kolayca ta ınabilir ve ya ı sonrası yüzey akı ıyla göl sistemlerine ula abilir. Dava konusu ocak alanlarına kom u Hacı Gi in ocak sahasına hidrolojik ba lantılı konumu dikkate alındı ında, tozun bu su kaynaklarına ta ınması oldukça yüksek bir olasılıktır.

Toz partikülleri göl yüzeyine ula tı ında, gölde askıda katı madde konsantrasyonu artar. Bu durum göl suyunda bulanıklık olu turur, ık geçirgenli ini dü ürür ve fitoplanktonların fotosentez kapasitesini sınırlar. Suyun fiziksel kalitesindeki bu bozulma, ekosistemdeki üretkenli i azaltmakta ve balık popülasyonlarının azalmasına neden olabilmektedir. Ayrıca AKM artı ı, göl diplerinde sediment yükünü artırarak do al tortu dengesini bozar. Tozun ya ı ve yüzey akı ıyla ta ınarak kenarlarında veya dibinde birikmesi, taban sediment kalınlı ında artı a yol açar. Bu durum gölün hidrolik derinli ini azaltır, su depolama hacmini dü ürür ve do al taban yapısının bozulmasına neden olur. Zamanla bu süreç, gölün su tutma kapasitesinin azalmasına, kıyı habitatlarının çamurla kaplanmasına ve biyolojik çe itlili in dü mesine yol açabilir.

Bentonit esaslı tozların kimyasal bile imi (özellikle sodyum, kalsiyum, alüminyum ve silikat mineralleri) göl suyuna karı tı ında; pH de i imi, bulanıklık ve renk artı ı, çözünmü oksijen seviyesinde azalma, iletkenlik artı ı gibi parametrelerde de i im meydana gelebilir. Bu durum, gölün biyokimyasal oksijen ihtiyacını (BO) artırabilir, su kalitesini sulama ve ekolojik kullanım açısından dü ürür. Ayrıca bentonitin i me özelli i nedeniyle su içinde kolloid yapılar olu abilir, bu da suyun berraklı ını daha da azaltır. Göl ve çevresi hidrojeolojik olarak geçirgen alüvyon zemin üzerinde yer almaktadır. Bu nedenle yüzey suları ile yeraltı suyu arasında hidrolik ileti im bulunmaktadır. Yüzeye dü en toz partikülleri ya ı la birlikte infiltrasyona u rayarak akifer ortamına geçebilir. Bu durum yeraltı suyu kalitesinde bulanıklık, mineral yükü artı ı ve tuzluluk de i imi yaratabilir. Özellikle yaz döneminde göl seviyesinin dü mesiyle, yeraltı suyu-göl suyu arasındaki yön de i imi, kirleticilerin göl sistemine geri ta ınmasına da neden olabilir.

Toz ve tortu birikimi, göl ve çevresindeki sulak alan ekosistemlerini do rudan etkilemektedir. Fotosentetik bitkilerin üzerini kaplayan toz, gaz alı veri ini ve fotosentezi sınırlar. Sudaki ık geçirgenli inin azalması, alg ve su bitkisi popülasyonlarında azalma, oksijen seviyesinde dü ü , dolayısıyla balık ölümleri gibi sonuçlara yol açabilir. Ayrıca göl çevresindeki tarım ve mera alanlarının tozla kaplanması, topra ın su alma kapasitesini ve mikrobiyolojik dengesini bozar; verim dü üklü ü ve yüzey akı ı artı ı meydana gelir.

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

Mevcut proje sahasının hidrolojik ve ekolojik yakınlığı nedeniyle, bentonit ocağından kaynaklanacak tozun bölgedeki göl sistemlerine ulaşması ve bu sular üzerinde olumsuz etki oluşturma riski yüksek düzeydedir. IV. Grup (a) Bentonit Ocağı faaliyetleri sonucunda oluşacak toz emisyonlarının Hacı Gölü gibi yüzey su kaynakları üzerinde ciddi, yaygın ve kalıcı olumsuz etkiler oluşturma potansiyeli bulunmaktadır. Bu etkiler, su kalitesi standartlarının aşılması, ekolojik dengenin bozulması ve sulak alan fonksiyonlarının zayıflaması şeklinde ortaya çıkacaktır.

Sonuç olarak; IV. Grup (a) Bentonit Ocağı işletmesinden kaynaklanabilecek toz emisyonlarının; yakın çevredeki akarsu ve göller üzerinde fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri bakımından bozulmalar yaratabileceği, aşırı katı madde artışı ve tortu birikimi yoluyla gölün ekolojik dengesini bozabileceği, su kalitesi ve yeraltı su sisteminde olumsuz değişimlere neden olabileceği, uzun vadede gölün su tutma kapasitesini düşürerek sulak alan fonksiyonunu zayıflatabileceği öngörülmektedir. Dolayısıyla, söz konusu faaliyetlerin işletmeye alınması çevre açısından uygun değildir; önleyici ve kontrol edici tedbirler alınmadığı takdirde, bölgede geri dönüşü zor ekosistem tahribatı olacaktır.

... Dava konusu bentonit ocağına keşif esnasında görüldüğü üzere yerleşim yerleri ile iç içe bir saha olduğu anlaşılmıştır. Ruhsat alanı içerisinde ise Asar Köyü, Yazıcık Köyü ve Dağüstü Köyü bulunmaktadır. Ruhsat alanının ortasında Yazıcık köyü yer almaktadır. Gürültü yönetmeliğindeki sınır değerler göz önüne alındığında ocağın işletilmesi sırasında ruhsat alanı içinde kalan yerleşimlerin gürültüden etkilenmemesi söz konusu olmayacaktır.

Gürültü, insan ve çevre üzerinde rahatsızlık, stres, fizyolojik ya da psikolojik zarar yaratan istenmeyen seslerdir. Bentonit madenciliği, genellikle açık ocak yöntemiyle gerçekleştirilen ve geniş alanlara yayılan bir yeraltı kaynağı çıkarma sürecidir. Faaliyet sırasında gerek açık ocak işletmeciliği gerekse malzeme işletme süreçleri nedeniyle çevresel açıdan önemli düzeyde gürültü kirliliği olacaktır. Ortaya çıkan ses kirliliği yalnızca çalışılan alanıyla sınırlı kalmaz; çevre yerleşim alanlarına, doğal ekosistemlere ve bölgesel yaşam kalitesine kadar uzanan yaygın ve kalıcı etkiler oluşturur. Gürültü, maden işletme alanında kullanılan alet ve makineleri, taşıma araçları, kırma-eleme üniteleri ve yardımcı tesislerin sürekli veya aralıklı çalışmaları sonucunda ortaya çıkmakta; hem insan sağlığı hem de ekosistem üzerinde kalıcı olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Madencilik faaliyetlerinde gürültü; sürekli, aralıklı veya anlık (tok tipi) olabilir. Bentonit madenciliğinde genellikle sürekli mekanik gürültü baskındır. ...

Ekosistem ve Yaban Hayatı Üzerindeki Tahribat

Bentonit madenciliğinin yarattığı gürültü, doğal habitatları sessizlikten kopararak ekosistemlerin işlevini temelden bozar. Kuş türleri, özellikle ötücü kuşlar, gürültü nedeniyle iletişim frekanslarını kaybeder, eş bulma ve yuva kurma davranışları sekteye uğrar. Yüksek gürültü düzeyi, yaban hayvanlarının stres düzeyini artırır, üreme hormonlarını baskılar ve popülasyon azalmasına neden olur. Sürekli motor ve kırma sesi, avcı-av dengesini de etkiler; hayvanlar gürültüden kaçarken, habitatın sessiz türleri bölgeyi terk eder. Gürültüye bağlı davranışsal kaçınma, doğal göç yollarının kesilmesine ve biyolojik çeşitliliğin azalmasına yol açar. Ekosistem açısından bu durum, yalnızca hayvanların bölgeyi terk etmesiyle sınırlı kalmaz; bütün bir gıda zinciri etkilenir ve habitat kalitesi geri dönüşü hızla bozulur.

Sosyoekonomik ve Mekânsal Olumsuzluklar

Gürültü, çevresel bir kirlilik türü olmanın ötesinde, sosyal ve ekonomik sürdürülebilirliği de etkiler. Yerel halkta artan şikâyetler, toplumsal huzursuzluk ve madene karşı sosyal direnç

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

do urur. Gürültü nedeniyle arazi ve konut de erleri dü er, bölgedeki mülk sahipleri ekonomik zarara u rar. Tarımsal faaliyetlerde çalı an çiftçiler, makine sesleri ve titre im nedeniyle hayvan davranı larında de i im, süt veriminde dü ü , tarımsal üretkenlikte azalma bildirir. Bölgenin eko-turizm veya kırsal turizm potansiyeli tamamen yok olur; sessizlik temelli turizm faaliyetleri yapılamaz hale gelir. Sonuç olarak, gürültü kirlili i yalnızca çevresel de il, toplumsal refahı ve ekonomik dengeleri de zedeleyen bir kirlilik biçimine dönü ür.

... Sonuç olarak, bentonit maden ocaklarından kaynaklanan gürültü kirlili i, çevresel açıdan kalıcı, yaygın ve kontrolü güç bir etkidir. Bu tür gürültü, yalnızca i sa lı ı açısından de il, aynı zamanda sosyoekonomik sürdürülebilirlik ve ekolojik denge açısından da olumsuzluk yaratmaktadır. Gürültüye kar ı yeterli izolasyon önlemleri alınmadı ı veya çalı ma saatleri sınırlandırılmadı ı takdirde, bölgedeki insan ya amı, do al habitat ve genel çevre kalitesi geri dönü ü zor biçimde bozulabilir. Bunun yanı sıra gürültü düzeylerinin i letme sırasında ölçülerek/belirlenerek teorik de erlerle kar ıla tırmalarının gerçek düzeylerin de erlendirilebilmesi adına uygun ve gerekli olaca ı, civarda bulunan evlerin ocaktan kaynaklı gürültüden ne derece etkilenip etkilenmeyece inin ancak yerinde yapılacak gürültü ve titre im ölçümleri ile belirlenmesi gerekti i de de erlendirilmektedir. Söz konusu proje kapsamında teorik hesaplamalarla (tahminlerle) bile sınır de erden fazla olması muhtemel gürültünün çevredeki yerle im ve do al ya am canlıları açısından çevresel etkilerinin kabul edilebilir. sınırlarda olmayaca ını göstermektedir. Ruhsat sahası içinde köy yerle imlerinin bulundu u, özellikle yakın yerle imlerde sınır de erlerin a ı lmasının kaçınılmaz ve etkisinin daha fazla olabilece i, çevre ile insan sa lı ı açısından katlanılabilir seviyelerde olmayaca ı öngörülmektedir.

Sosyal Etki

Planlanan faaliyetin proje sahasının bulundu u 5 nolu Ocak alanında Yazıcık Belde halkının kurbanlarını, adaklarını kestikleri, yazları ya mur duası yaptıkları, yöre insanı tarafından "Abdal Musa" isimlerinde ziyaret yerleri (örenyeri) bulunmaktadır. Köy halkı tarafından kutsal inanç de eri olarak kabul görülen De imentepesi Mevkii projenin arama ruhsat sahası içinde ve i letme izin (ÇED) sahasında yer almaktadır. Bu nedenlerle dava konusu proje alanının içerisinde yer alan Abdal Musa Ziyaret Yerinin projenin i letme a amasında ÇED alanı içerisinde oldu u dikkate alındı ında estetik/görsel de i im ve ula ım ba ta olmak üzere inanç de erlerini koruma ve dinlenme gibi insan olmanın temel unsurları açısından yöre halkının bu ihtiyaçlarını kar ı lamada da çevresel ve sosyal sorunlara gebe oldu u dü ünülmektedir.

4.4. Proje Alanının Orman Mühendisli i Bakımından De erlendirilmesi

Davacı Yazıcık Belediye Ba kanlı ı tarafından, Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan 202001526 ruhsat ve 3167588 eri im numaralı IV. Grup (a) Bentonit Oca ı ruhsat alanı Amasya Orman Bölge Müdürlü ü, Niksar Orman İ letme Müdürlü ü, Ayvaz Orman İ letme eflisi sınırları içerisinde kalmaktadır.

Dava konusu alanın içinde bulundu u Ayvaz Orman İ letme eflisi için yürürlükteki orman amenajman planı 2025 yılında hazırlanmı tır. Güncel ve yürürlükte olan bahse konu 2025 yılında hazırlanmı orman amenajman planı me cere haritasına göre; ruhsat içinde kalan 3 farklı ÇED alanı; 170, 171, 173, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203 ve 204 nolu bölmelerde yer almaktadır. Me cere haritasında; BM1, BM1Çz, BM1Çs, BMz, BMz-T, Çzbc1, Çzbc2, M1a3, M1ab3, M1b3, M1bc1, M1bc2, Mzab3, Mzbc2, Mzbc3, Çsbc2 rumuzları ile gösterilen farklı geli me ça ı (a=0-8 cm; b=8-19,9 cm ve c=20-35,9 cm) ve kapalılıkta (Bo luklu kapalı (B)=%0-10; 1

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

kapalı=%11-40; 2 kapalı=%41-70 ve 3 kapalı=%71-100), MI (Saçlı me e), ÇZ (Kızılcım), Çs (Sarıçam) ve Mz (Sapsız me e) türlerinden olu an saf ve karı ık orman alanları ile OT (Orman topra ı), OT-E (Erozyonlu orman topra ı), Me (Mera), z (ziraat) rumuzu ile gösterilen açıklık alanlar üzerinde yer almaktadır.

Ke if sırasında yapılan incelemede, dava konusu alanın aktüel yapıda; farklı tür, çap ve kapalılıkta saf ve karı ık geni ormanlık alanlar ile tarımsal faaliyetler gerçekleştirilen ya da nadasa bırakılmı geni ziraat alanları ve mera olarak kullanılan açıklık alanlardan olu tu u gözlemlenmi tir.

Ruhsat iptali istemiyle dava açılan alan içinde kalan orman alanlarının, güncel orman amenajman planında, 3 farklı orman fonksiyonuna ayrıldı ı görülmü tür. Buna göre üç farklı ÇED alanı içinde kalan ormanlık alanlar; “Sosyal Baskılı Alanlar”, “Do ayı Koruma” ve “Odun Üretimi” fonksiyonlarına ayrılmı tır.

... Ayvaz Orman letme efl i ÇED alanları içinde kalan orman alanlarının i letme amaçları ve koruma hedefleri olarak; “Sosyal Baskılı Alanlar” Koruma Hedefi: Sosyal açıdan vatandaşla devlet arasında sorun olu turan alanlar bu koruma hedefinde de erlendirilmi tir. Ormancılık faaliyetlerinin sosyal açıdan bugün itibariyle yürütülmesi problemlilikte, ileriki zamanlarda bu problemin ortadan kalkması durumunda teknik ormancılık çalı maları tam anlamıyla yerine getirilmesi önerilmi tir. “Do ayı Koruma” Hedefi: Yeti me ortamı artlarının olumsuzlu u sebebiyle orman ürünleri üretimine uygun olmayan bizzat ormanın kendisinin korunması gereken alanlar bu koruma hedefinde planlanmı tir. Mevcut orman varlı ının korunması ve mümkünse iyile tirilmesi hedeflenmi tir. “En Yüksek Miktarda Yapacak Odun Üretimi” letme Amacı: Di er fonksiyon ve koruma hedeflerinin öncelik kazanmadı ı ve odun hammaddesi üretimini en yüksek düzeyde sa layabilecek konumdaki alanlar ve me cereler bu i letme amacıyla planlanmı tir.

ÇED alanlarının a ırlıklı olarak “Sosyal Baskılı Alanlar” kapsamında kaldı ı Özellikle yerle im yerlerine yakın; kaçak kesim, otlatma baskısı altında ya da kadastral problemler gibi nedenler ile yerel halkın baskısı altında, çatı maya konu alanlar, bu kapsamda de erlendirilmektedir. Köy ve yayla gibi yerle im yerlerine yakın bu yerler özellikle insan etkisiyle parçalanmı , sosyal açıdan sorun olu turan (köyler arasında ihtilaflı olan yerler, vatandaşla devlet arasında ihtilaflı alanlar vb.) alanlardan olu maktadır. Do a Koruma ise; yeti me ortamı artlarının olumsuzlu u sebebiyle orman ürünleri üretimine uygun olmayan orman alanlarını da koruma altına alınması amacıyla ayrılmaktadır. Yeti me ortamındaki olumsuzluklar sebebiyle korunmaya alınacak orman alanlarının belirlenmesinde; e im, mutlak toprak derinli i, fizyolojik toprak derinli i, toprak ta lılı ı ya da üst orman zonu gibi farklı ölçüt ve göstergeler dikkate alınmaktadır. Bu alanlarda ormanın tahribi sonrasında geri getirilmesi oldukça güç hatta bazen mümkün de ildir.

... ÇED alanlarının yalnızca orman ekosistemi dü ünüldü ünde; %46,7’si bo luklu kapalı ormanlar içinde, %35,9’u tam kapalı ormanlar içinde, %11,4’ü gev ek kapalı ormanlar içinde ve %5,8’i ise orta kapalı ormanlar içinde yer almaktadır. Özetle, ÇED alanları 246,9 ha orman alanı içermekte olup, %48,1 oranında orman örtüsü ile kaplı bulundu u görülmektedir. Ocak olarak tahsisi talep edilen alanlar ile ocak alanlarına kıyasla oldukça küçük alanlarda olu turulacak pasa depo alanları, bitkisel toprak depolama alanları, malzeme stok alanları ve antiye alanı üzerinde var olan orman örtüsünün kaldırılaca ı ve madenin bu ekilde çıkarılaca ı anla ılmaktadır.

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

... Buna göre; ÇED alanları içerisinde madencilik faaliyeti sonucunda toplam 60050 adet orman alanının kesilmesi ve buna karşılık olarak 5303,2 m² orman ürününün zarar göreceği tahmin edilmektedir.

... Bununla birlikte; ruhsat alanı içinde ancak ÇED alanları dışında "Hacı Gölü" sucul ekosistemi bulunmaktadır. Madencilik faaliyetinin etki alanı içinde olduğu değerlendirilen bu küçük göl, ÇED alanlarına yalnızca 450 m mesafededir.

... ÇED başvuru dosyasında yalnızca 1 kaynağa atıf yapılarak verilen flora listesinde; yalnızca 20 türden bahsedilmektedir. Yaklaşık 513 ha'lık alan kaplayan ÇED alanları için verilen rakam son derece düşük bulunmuştur. Dava dosyasında yapılan incelemede; davacı talebiyle hazırlanan flora uzmanının 07.08.2025 tarihli sunduğu raporda flora listesinin çok daha fazla olması gerektiği ifade edilerek; 65 familyaya ait 252 bitki türünün varlığını ve 24 endemik türden bahsedilmektedir. Arazi gözlem ve incelemelerimiz de bu tür zenginliğini doğrular niteliktedir. Benzer şekilde; dava dosyasında davacının talebiyle 30.06.2025 tarihinde sunulduğu anılan ve bazı alanların anıt alan aç olma potansiyelleri konusunda düzenlenen rapora göre; arazide toplam 7 potansiyel anıt alan aç bulunmaktadır. Köy mezarlığı, Kara Abdal ziyaretgahı gibi alanlarda bulunan anıt alan açlar; ya ruhsat alanı içerisinde ya da etki alanı kapsamında kalmaktadır.

Fauna kapsamında ise toplamda yalnızca 24 türden bahsedilmektedir. Proje alanı çevresinde yaban hayvanlarının yaşam ortamlarının olduğu, projenin gerçekleştirilmesi durumunda tozuma ve gürültüden dolayı yaban hayvanlarının ortamdaki uzaklaşabileceği değerlendirilmektedir. Bitki örtüsü ve diğer kapsamda yapılan değerlendirmelerin Tokat ili bazında yapıldığı anılmaktadır. Dolayısıyla, ÇED başvuru dosyası flora-fauna ve karasal ekosisteme ait çalımlar açısından yöreyi temsilden uzak, kısa süreli çalımlara dayandığı, geniş ve detaylı arazi çalımlarının yapılmadığı, yapılan değerlendirmenin ise ayrıntılı olarak literatür bilgisine dayandırıldığı anılmaktadır.

... Sonuçta; dava dosyası üzerinde yapılan incelemede ÇED sürecinin tamamlanmadığı anılmakla birlikte; açık ocak faaliyetinin geniş orman alanları ve tümü üzerindeki bitki örtüsünün kaldırılması yoluyla gerçekleştirilecek olması, her ne kadar rehabilitasyon çalımları tamamlanmadan başka bir alana geçilmeyeceği taahhüdü olsa da, bu orman alanlarının mevcut parçalı ve kırık yapıları dolayısıyla topluma sundukları/yerine getirdikleri ürün ve hizmetleri sınırlı ölçüde karşılayabiliyor olmaları ve birbirleri ve çevredeki orman alanları ile etkileşiminin sınırlı kalması ve bu durumun madencilik faaliyeti sonrasında biyolojik zenginliğin azalması ve habitat azalmasına neden olacaktır, ruhsat alanı içinde ve ÇED etki mesafesi içinde sucul ekosistemler ile potansiyel anıt alan açların varlığı, yöre halkının sosyolojik ve dini ritüelleri açısından orman alanlarına bağlı oldukları ve bazı ibadetlerini bu alanlar üzerinde gerçekleştirdikleri ya da bir kısmının etki mesafesi içinde olduğu düşünüldüğünde; projenin mevcut kurgusu itibarıyla uygulanması durumunda yukarıda belirtilen sorunlara yol açabileceği kanaatine varılmıştır.

4.5. Proje Alanının Ziraat Mühendisliği Bakımından Değerlendirilmesi

... Planlanan proje alanında Su Ürünleri Kanunu kapsamında olan Su Ürünleri stihsal ve Üreme Sahaları bulunmamaktadır. Proje alanında kullanılacak olan Mera Kanununda belirtilen alanların bulunup bulunmadığı ve bu alanlarda ne tür tedbirler alınacağı hakkında bilgi bulunmamaktadır.

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

Dava konusu proje kapsamında, Niksar Yazıcık Beldesi Köylülerinin tarım, hayvancılık ve arıcılık ile geçimini sağladığı göz önünde bulundurularak ke if esnasında bu yönü ile incelemeler yapılmıştır.

Ke if yapılan arazi çalı malarında bölgede tarım alanlarında kuru tarım eklinde tarımsal faaliyetlerin yürütüldü ü görülmü tür. Tarım ve Orman Bakanlı ının Hayvan Bilgi Sisteminde 2025 yılında Yazıcık Köyünde 375 adet küçükba hayvan ve 1518 adet küçükba hayvan ve Arı Kayıt Sisteminde 140 adet kayıtlı faal fenni kovan bulunmaktadır.

Toprak, gezegenimizi oluşturan hava, su ve kara bile enleri arasında yer alan ve insan ve diğer canlıların yaşamında temel teşkil eden çok önemli bir kaynaktır. Bir küp eker büyüklü ündeki toprak parçası içinde dahi mikroskobik boyutta binlerce canlı yer almaktadır. İnsan ve pek çok canlının yaşamal ihtiyaçlarını karşılaması açısından topra ın en önemli bölümü yüzey topra ıdır. Tarımsal üretimde ekonomik anlamda verim sağlanabilmesi için çevresel faktörlerin önemi büyüktür. Bu anlamda toprak, su, ı ıklanma süresi ve rüzgâr gibi çe itli iklim faktörleri tarımsal üretimin temelini oluşturmaktadır. Burada yürütülecek çalı malar sırasında ortaya çıkacak toz kirlili i arıcılık ve tarım faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemesi mümkündür.

Proje sahası çevresinde yaygın olarak tarım alanları bulunmaktadır. Proje alanı çevresindeki tarım alanlarına projenin üretim faaliyetleri sırasında oluşabilecek en önemli olumsuz etkisi toz emisyonlarıdır. Faaliyet ile birlikte, bitkisel topra ın hafriyatı, malzemenin çıkarılması, yüklenmesi, boyutlandırılması ve taşınması a amalarından kaynaklanan toz oluşumu, gürültü oluşumu, personelden kaynaklı atıksu ve katı atık oluşumu vb. söz konusu olacaktır.

... Buradaki tarım alanlarına olabilecek muhtemel etki, toz oluşumu neticesinde bitkilerin stomalarının (gözenek) kapanarak solunum ve fotosentez aktivitelerinin engellenmesi ve tarım alanlarında oluşacak ürün verimini düşürmek olacaktır. Proje alanı çevresindeki tarım arazilerinin etkilenmemesi için inaat a masında oluşabilecek tozun engellenmesi veya kom u parsellere da ılım olmayacak ekilde minimize edilmesi gerekmektedir. Yüksek toz miktarı bitkinin yaprak yüzeyini kapladığı zaman fotosentezi, terlemeyi ve gutasyonu (bitkilerin yapraklarından damlalar halinde su atılması) stomaların açılıp kapanması ve yaprak sıcaklığı gibi birçok fizyolojik özelli i olumsuz yönde etkilemekte bu durum söz konusu alandan alınacak verimi düşürmektedir...

... Balarılar sadece tarım için değil biyolojik çe itlili in devamı için de son derece önemli canlılardır. Özellikle böcekler tarafından tozla tırılan çok sayıda otsu, çalı ya da odun formundaki bitkilerin geleceklerinin devamı yine ço unlukla balarılar tarafından sağlanmaktadır. Bu nedenlerden dolayı balarılar sadece arıcılık değil do al ekosistemin devamı için de son derece önemli ve dikkat edilmesi gereken canlılardır. Yapılan bilimsel çalı malarda bal arılarının 11,3 km mesafeye kadar gidebildi i ve 800 m ye kadar uzaklıklarda yo un olarak nektar topladığını göstermektedir. Bal arısının ba arılı çalı tı ı azami mesafe 4-6 km olarak verilmekte ise de ço unlukla kovanın bulunduğu bölgenin 800 metre yarıçapındaki bir dairede ziyaret sayısı çok yüksektir. Mesafe uzadıkça ziyaret azalmaktadır. Hatta arılar 600 metreden daha uza a çok fazla gitmemektedirler. Uçu mesafesi ile bal verimi arasında yakın ili ki vardır. Uçu mesafesi uzadıkça bal verimi ciddi bir ekilde düşmektedir. Çiçek kayna ı 600 metre oldu unda günlük bal verimi normal kovanlarda, kovan başına 5-6 kg iken, mesafe 1.5 kilometreye çıktığında verim kovan başına 1 kilogramın altına düşmektedir. Birçok durumda arı kovanlarının önünden geçen ve sürekli kullanılan yollar balarısı kayıplarına neden olabilmektedir. Ocak içi faaliyetler sonucu araçların trafi i sonucu meydana gelen yüksek emisyon gazları ya da makinelerin çıkardığı

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

gürültü de arı kovanlarını rahatsız edebilmektedir. Dolayısı ile böyle bir durum söz konusu oldu unda arılı ın yer de i tirmesi gerekmektedir. Proje bölgesinde kayıtlı fenni kovanların, arıların faal oldu u ilkbahar ile sonbahar arasındaki aktif dönemde; faaliyetten kaynaklı tozlanma etkilerinin sınırı tespit edilerek, ocak sahasının dı ına ta ınması gerekmektedir.

Dava konusu Proje incelendi inde; tarım alanları ve arıcılık lokasyonları özelinde yayılan tozlanma etkilerinin dikkate alınmadı ı, bu alanlar özelinde bir ara tırma ve de erlendirmenin yapılmadı ı tespit edilmi tir.

SONUÇ:

?Ocak sahaları civarına isabet eden konutların i letme a amasında nasıl etkilenece inin açıklanmadı ı,

?Proje alanı sınırlarında gerekli sa lık koruma bandı mesafelerine yönelik çalı ma yapılmadı ı,

?Açık ocak tasarımında genel ev açısının planlanabilen bir de er olmayaca ı, tasarım parametrelerine göre hesaplanması gerekti i, ba vuru dosyasında genel ev açısı için farklı de erler planlandı ı,

?Bentonit materyaline göre jeoteknik analiz yapılmadı ı, literatürden faydalanılarak elde edilen bentonit dayanım de erlerine göre olu turulacak evlerin güvensiz olabilece i,

?Madencilik açısından ÇED ba vuru dosyasının daha fazla detaylandırılması gerekti i, bu haliyle eksik bilgiler içerdi i,

?Planlanan proje kapsamında Cemil BENL uhdesindeki 202001526 ruhsat ve 3167588 eri im numaralı IV. Grup (a) Bentonit Oca ının rutsat alanı 1.913,88 hektar oldu u ve bu alan içinde 3 adet poligon olmak üzere 513,64 ha ÇED alanı belirlendi i ve ocak sahalarından yılda 250.000 ton bentonit malzemesinin alınaca ı,

?IV. Grup (a) Bentonit Oca ı i letmesinden kaynaklanabilecek toz emisyonlarının, yakın çevredeki akarsu ve göller üzerinde fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri bakımından bozulmalar yaratabilece i, askıda katı madde artı ı ve tortu birikimi yoluyla yakın konumdaki Hacı gölünün ekolojik dengesini bozabilece i, su kalitesi ve yeraltı su sisteminde olumsuz de i imlere neden olabilece i, uzun vadede gölün su tutma kapasitesini dü üreterek sulak alan fonksiyonunu zayıflatabilece i, söz konusu faaliyetlerin i letmeye alınmasının çevre açısından uygun olamayaca ı, önleyici ve kontrol edici tedbirler alınmadı ı takdirde, bölgede geri dönü ü zor ekosistem tahribatı olu aca ı,

?Gündüz saatlerinde 65 dB(A)'yi, gece saatlerinde ise 55 dB(A)'yi a an gürültünün çevresel gürültü yönetmeliklerine göre rahatsız edici kabul edildi i, olu acak gürültünün maden sahasına yakın köylerde veya konutlarda ya am kalitesini dü ürebilece i, dava konusu bentonit oca ı ke if esnasında görüldü ü üzere yerle im yerleri ile iç içe bir saha oldu u, ruhsat alanı içerisinde ise Asar Köyü, Yazıcık Köyü ve Da üstü Köyü bulundu u, ruhsat alanının ortasında Yazıcık köyünün yer aldı ı,

?Bentonit maden ocaklarından kaynaklanan gürültü kirlili i, çevresel açıdan kalıcı, yaygın ve kontrolü güç bir etki oldu u, bu tür gürültünün yalnızca i sa lı ı açısından de il, aynı zamanda sosyoekonomik sürdürülebilirlik ve ekolojik denge açısından da olumsuzluk yarattı ı, gürültü düzeylerinin i letme sırasında ölçülerek/belirlenerek teorik de erlerle kar ıla tırmalarının gerçek düzeylerin de erlendirilebilmesi adına uygun ve gerekli olaca ı, civarda bulunan evlerin ocaktan kaynaklı gürültüden ne derece etkilenip etkilenmeyece inin ancak yerinde yapılacak

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

gürültü ve titreşim ölçümleri ile belirlenmesi gerektiği, söz konusu proje kapsamında teorik hesaplamalarla (tahminlerle) bile sınır de erden fazla olması muhtemel gürültünün, çevredeki yerleşim ve doğal yaşam canlıları açısından çevresel etkilerinin kabul edilebilir sınırlarda olmayacağı, ruhsat sahası içinde köy yerleşimlerinin bulunduğu, özellikle yakın yerleşimlerde sınır de erlerin a ıllmasının kaçınılmaz ve etkisinin daha fazla olabileceği, çevre ile insan sağlığı açısından katlanılabilir seviyelerde olmayacağı,

?Proje sahasının bulunduğu alanda Yazıcık Belde Halkının kurbanlarını, adaklarını kestikleri, yazları yağmur duası yaptıkları, yöre insanı tarafından "evliya yeri" olarak tabir edilen ve kutsal sayılan "Abdal Musa" isminde ziyaret yeri (örenyeri) bulunduğu,

?Dava konusu proje alanının içerisinde yer alan Abdal Musa Ziyaret Yerinin, projenin işletme amaçlarında ruhsat alanı içerisinde olduğu dikkate alındığında, estetik/görsel değerleri ve ulaşımla olmak üzere inanç değerlerini koruma ve dinlenme gibi insan olmanın temel unsurları açısından yöre halkının bu ihtiyaçlarını karşılamada da çevresel ve sosyal sorunlara gebe olduğu,

?Yürürlükteki orman aménagement planında; söz konusu ruhsat içinde kalan 3 farklı ÇED alanının; 170, 171, 173, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203 ve 204 nolu bölmelerde yer aldığı, meçere haritasında; BM1, BM1Çz, BM1Çs, BMz, BMz-T, Çzbc1, Çzbc2, M1a3, M1ab3, M1b3, M1bc1, M1bc2, Mzab3, Mzbc2, Mzbc3, Çsbc2 rumuzları ile gösterilen farklı gelişme çağı ($a=0-8$ cm; $b=8-19,9$ cm ve $c=20-35,9$ cm) ve kapallılıkta (Bölümlü kapalı (B)=%0-10; 1 kapalı=%11-40; 2 kapalı=%41-70 ve 3 kapalı=%71-100), MI (Saçlıklı meçere), Çz (Kızılçam), Çs (Sarıçam) ve Mz (Sapsız meçere) türlerinden oluşan saf ve karışık orman alanları ile OT (Orman toprağı), OT-E (Erozyonlu orman toprağı), Me (Mera), z (ziraat) rumuzu ile gösterilen açıklık alanlar üzerinde bulunduğu,

?Güncel orman aménagement planında, "Sosyal Baskılı Alanlar" (%79,4), "Doğayı Koruma" (%5,6) ve "Odun Üretimi" (%15,0) olmak üzere 3 farklı orman fonksiyonuna ayrıldığı,

?Ayrıntılı olarak "Sosyal Baskılı Alanlar" kapsamında kalan ormanların; özellikle yerleşim yerlerine yakın; kaçak kesim, otlatma baskısı altında ya da kadastral problemler gibi nedenlerle yerel halkın baskısı altında, çatı mayası konu alanlar, bu kapsamda değerlendirildiği, köy ve yayla gibi yerleşim yerlerine yakın bu yerler özellikle insan etkisiyle parçalanmış, sosyal açıdan sorunlu alanlar (köyler arasında ihtilafli alanlar, vatandaşla devlet arasında ihtilafli alanlar vb.) alanlardan oluştuğu,

?ÇED alanlarının yalnızca orman ekosistemi düzenlendiğinde; %46,7'sinin bölümlü kapalı ormanlar içinde, %35,9'unun tam kapalı ormanlar içinde, %11,4'ünün gevrek kapalı ormanlar içinde ve %5,8'i ise orta kapalı ormanlar içinde yer aldığı, ÇED alanlarının 246,9 ha orman alanı içerdiği, %48,1 oranında orman örtüsü ile kaplı bulunduğu,

?ÇED alanları içerisinde madencilik faaliyeti sonucunda toplam 60050 adet orman ağacının kesilmesi ve buna karşılık olarak 5303,2 m³ orman ürününün zarar göreceği tahmin edildiği,

?Dava konusu alanın 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında olan korunan alanlar, 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında kalan Yaban Hayatı Koruma/Geliştirme Sahaları, Yaban Hayvanı Yerleşim Sahası içinde yer almadığı,

?Alan bulundurulduğu orman örtüsü ve iklim koşulları dikkate alındığında, yangına karşı hassas yörede yer almadığı,

?Talep sahasının 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 18 inci maddesinde belirtilen yangın

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

görmü orman alanı, gençle tirmeye ayrılmı veya a açlandırılan sahalara ile baraj havzalarında kalmadı ı,

?Dava konusu izne konu alan içerisinde ve etki mesafesinde muhafaza ormanı, gen koruma ormanları, ara tırma ormanları, endemik ve korunması gereken nadir ekosistem alanları, tohum me çeresi ve orman içi dinlenme yerleri yer almadı ı,

?Ruhsat alanı içinde ancak ÇED alanları dı ında "Hacı Gölü" sucul ekosistemi bulundu u, madencilik faaliyetinin etki alanı içinde oldu u de erlendirilen bu küçük gölün, ÇED alanlarına yalnızca 450 m mesafede oldu u,

?Hacı gölün; sucul vejetasyon ve özellikle nilüfer (*Nymphaea alba*) için uygun habitat olu turdu u ve aynı zamanda yerel halka rekreasyonel hizmet sundu u,

?ÇED ba vuru dosyasında yalnızca 1 kayna a atıf yapılarak verilen flora listesinde; yalnızca 20 türden bahsedildi i, yakla ık 513 ha'lık alan kaplayan ÇED alanları için verilen rakamın son derece dü ük bulundu u, flora listesinin çok daha fazla olması gerekti i,

?Köy mezarlı ı, Kara Abdal ziyaretgâhı gibi alanlarda potansiyel anıt a açlar bulundu u, bulunan anıt a açların; ya ruhsat alanı içerisinde ya da etki alanı kapsamında kaldı ı,

?Fauna kapsamında yalnızca 24 türden bahsedildi i, proje alanı çevresinde yaban hayvanlarının ya am ortamlarının oldu u, projenin gerçekleştirilmesi durumunda tozuma ve gürültüden dolayı yaban hayvanlarının ortamdaki uzakla abilece i,

?Bitki örtüsü ve fauna kapsamında yapılan de erlendirmelerin Tokat ili bazında yapıldı ı dolayısıyla, ÇED ba vuru dosyası flora-fauna ve karasal ekosisteme ait çalı malar açısından yöreyi temsilden uzak, kısa süreli çalı malara dayandı ı, geni ve detaylı arazi çalı malarının yapılmadı ı, yapılan de erlendirmenin ise a ırlıklı olarak literatür bilgisine dayandırıldı ı,

?Madencilik faaliyetine konu alan üzerinde %48 oranında (246,9 ha) geni orman alanları bulundu u ve bu ormanların yerle im yeri çevresinde oldu u için parçalı bir yapıda oldukları,

?nsan etkisiyle parçalı ve bo luklu kapalı hale gelmi (orman alanının %46.7'si) ve mevcut haliyle kırılğan hale geldi i anla ılan orman ekosisteminin, açık ocak i letmecili i ile üzerindeki örtünün kaldırılacak olması ile biyolojik zenginli in azalması ve habitat azalması gibi bir dizi olumsuzlu u beraberinde getirece i,

?Her ne kadar, yakla ık 246 ha kaplayan orman alanı üzerinde yer alan orman örtüsü tek seferde kaldırılmayacak dahi olsa, fidanlıklarda üretimi olmadı ı için mevcut çalı ve otsu türlerin ihmal edildi i ve yalnızca a aç türlerinin yeniden alana getirildi i rehabilitasyon çalı maları sonrasında, ÇED alanları içindeki ormanların parçalı yapısı ve parçalar üzerindeki mesafenin etkisi dü ünüldü ünde, biyolojik çe itlili in azalması ön görüldü ü,

?Sonuçta; açık ocak faaliyetinin geni orman alanları ve tümü üzerindeki bitki örtüsünün kaldırılması yoluyla gerçekleştirilecek olması, her ne kadar rehabilitasyon çalı maları tamamlanmadan ba ka bir alana geçilmeyece i taahhüdü olsa da, bu orman alanlarının mevcut parçalı ve kırılğan yapıları dolayısıyla topluma sundukları/yerine getirdikleri ürün ve hizmetleri sınırlı ölçüde kar ılayabiliyor olmaları ve birbirleri ve çevredeki orman alanları ile etkile imin sınırlı kalması ve bu durumun madencilik faaliyeti sonrasında biyolojik zenginli in azalması ve habitat azalmasına neden olaca ı, ruhsat alanı içinde ve ÇED etki mesafesi içinde sucul ekosistemler ile potansiyel anıt a açların varlı ı, yöre halkının sosyolojik ve dini ritüelleri açısından orman alanlarına ba lı oldukları ve bazı ibadetlerini bu alanlar üzerinde

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

gerçekle tirdikleri ya da bir kısmının etki mesafesi içinde oldu u dü ünüldü ünde; projenin mevcut kurgusu itibari ile uygulanması durumunda ormanlar ve ormancılık çalı maları üzerine yukarıda belirtilen olumsuz etki-etkilerinin olaca ı,

?Tarım ve Orman Bakanlığı nın Hayvan Bilgi Sisteminde 2025 yılında Yazıcık Köyünde 375 adet küçükba hayvan ve 1518 adet küçükba hayvan ve Arı Kayıt Sisteminde 140 adet kayıtlı faal fenni kovan bulundu u,

?Niksar Yazıcık Beldesi Köylülerinin tarım, hayvancılık ve arıcılık ile geçimini sa ladı ı göz önünde bulundurularak ke if esnasında bu yönü ile incelemeler yapıldı ı,

?Proje alanında kullanılacak olan 4342 Sayılı Mera Kanununda belirtilen alanların bulunup bulunmadı ı ve bu alanlarda ne tür tedbirler alınaca ı hakkında bilgi bulunmadı ı,

?Proje incelendi inde, tarım alanları ve arıcılık lokasyonları özelinde yayılan tozlanma etkilerinin dikkate alınmadı ı, bu alanlar özelinde teknik ve açıklayıcı bir ara tırma ve de erlendirmenin yapılmadı ı,

Sonuç olarak, dava dosyası üzerinde yapılan incelemede ÇED sürecinin tamamlanmadı ı anla ılmakla birlikte; Tokat İli, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan 202001526 ruhsat ve 3167588 eri im numaralı IV. Grup (a) Bentonit Oca ı maden ruhsat sahasına 04/10/2024 tarihinden 04/10/2034 tarihine kadar geçerli olmak üzere 10 (on) yıl süreli ine verilen maden i letme ruhsatının, bilimsel ve teknik açıdan yeterli ve uygun olmadı ı" ekinde tespit, görüşü ve kanaatlere yer verilmi tir.

Anılan bilirki i raporunun taraflara tebli edilmesi üzerine, davalı idare ve idare yanında davaya katılan müdahil tarafından rapora yönelik yapılan itirazlar yerinde görülmemi olup, içerdi i tespit ve de erlendirmeler itibariyle bilirki i raporu Mahkememizce hükme esas alınabilecek nitelik ve yeterlilikte görülme tür.

Bu durumda, dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler ile Mahkememizce yaptırılan bilirki i incelemesi neticesinde düzenlenen 24/11/2025 tarihli bilirki i raporu birlikte de erlendirildi inde; proje dosyasında maden oca ı sahaları civarına isabet eden konutların i letme a masasında nasıl etkilenece inin açıklanmadı ı, proje alanı sınırlarında gerekli sa lık koruma bandı mesafelerine yönelik çalı ma yapılmadı ı, açık ocak tasarımında genel ev açısı planlanabilen bir de er olmayıp tasarım parametrelerine göre hesaplanması gerekti i, davaya konu ruhsatla ilgili olarak ÇED ba vuru dosyasında genel ev açısı için farklı de erler planlandı ı, bu kapsamda dosyada çeli kili genel ev açısı bilgisi oldu u, bentonit materyaline göre jeoteknik analiz yapılmadı ı, madencilik açısından ÇED ba vuru dosyasının daha fazla detaylandırılması gerekmekte iken söz konusu alana yönelik projenin eksik bilgiler içerdi i, Bentonit Oca ı i letmesinden kaynaklanabilecek toz emisyonlarının, yakın çevredeki akarsu ve göller üzerinde fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikler bakımından bozulmalar yaratabilece i, askıda katı madde artı ı ve tortu birikimi yoluyla yakın konumdaki Hacı gölünün ekolojik dengesini bozabilece i, su kalitesi ve yeraltı su sisteminde olumsuz de i imlere neden olabilece i, uzun vadede gölün su tutma kapasitesini dü ürerek sulak alan fonksiyonunu zayıflatabilece i, bu kapsamda söz konusu faaliyetlerin i letmeye alınmasının çevre açısından uygun olmayaca ı, ÇED alanları içerisindeki madencilik faaliyeti sonucunda toplam 60050 adet orman a acının kesilmesi ve buna kar ılıklı olarak 5303,2 m3 orman ürününün zarar görece inin tahmin edildi i, ÇED ba vuru dosyasında yalnızca 1 kayna a atıf yapılarak verilen flora listesinde yalnızca 20 türden bahsedildi i, yakla ık 513 ha'lık alan kaplayan ÇED alanları için verilen bu rakamın son derece dü ük oldu u, bu

T.C.
TOKAT
DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2025/716

anlamda flora listesinin daha fazla olması gerekti i, köy mezarlı ı, potansiyel anıt a açlar bulundu u ve bu anıt a açların ya ruhsat alanı içerisinde ya da etki alanı kapsamında kaldı ı, yine fauna kapsamında yalnızca 24 türden bahsedildi i, proje alanı çevresinde yaban hayvanlarının ya am ortamlarının oldu u ve bu projenin gerçekle mesi durumunda tozuma ve gürültüden dolayı yaban hayvanlarının ortamdaki uzakla abilece i, madencilik faaliyetine konu alan üzerinde %48 oranında (246,9 ha) geni orman alanları bulundu u, insan etkisiyle parçalı ve bo luklu kapalı ve kırılğan hale geldi i anla ılan orman ekosisteminin, söz konusu açık ocak i letmecili i ile üzerindeki örtünün kaldırılacak olması sebebiyle biyolojik zenginli in ve habitatın azalmasına neden olunaca ı, proje alanında kullanılacak olan 4342 sayılı Mera Kanununda belirtilen alanların bulunup bulunmadı ı ve bu alanlarda ne tür tedbirler alınaca ı hakkında proje dosyasında bilgi bulunmadı ı, yine projede; tarım alanları ve arıcılık lokasyonları özelinde yayılan tozlanma etkilerinin dikkate alınmadı ı ve bu alanlar özelinde teknik ve açıklayıcı bir ara tırma ve de erlendirmenin yapılmadı ı dikkate alındı ında, Tokat li, Niksar İlçesi, Yazıcık Beldesi sınırları içinde bulunan 202001526 ruhsat ve 3167588 eri im numaralı IV. Grup (a) Bentonit Oca ı maden ruhsat sahasına 04/10/2024 tarihinden 04/10/2034 tarihine kadar geçerli olmak üzere 10 (on) yıl süreli ine verilen dava konusu maden i letme ruhsatında hukuka uyarlık bulunmadı ı sonucuna varılmı tır.

Öte yandan, hukuka aykırılı ı tespit edilen dava konusu i lemin maden i letme ruhsatına ili kin olması ve maden i letme faaliyetine devam edilmesinin ruhsata konu alana ili kin olumsuz sonuçlar ortaya çıkarabilecek nitelikte bulunması sebebiyle, uygulanmaya devam edilmesi halinde telafi güç veya imkansız zararların do abilece i açıktır.

Açıklanan nedenlerle; hukuka aykırılı ı açık olan dava konusu i lemin, uygulanması halinde telafisi güç zararlar do abilece inden 2577 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca teminat alınmaksızın **yürütmesinin durdurulmasına**, kararın tebli ini izleyen günden itibaren **(7) gün** içerisinde **Samsun Bölge dare Mahkemesi'ne** itiraz yolu açık olmak üzere, 31/12/2025 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan
ALPER AKSAKAL
178436

Üye
MERVE K RAZ
178608

Üye
HÜLYA ZENG N
195262

